

VIOLINA

Umetniška gimnazija – glasbena smer; modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – glasbena smer; modul B: petje-instrument

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: violina

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer; modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

mag. Volodja Balžalorsky, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Dalibor Bernatovič, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavac, Zavod RS za šolstvo; Gal Faganel, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Anja Gaberc, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Miha Haas, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Antonije Hajdin, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Eva Hren Fras, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Milan Hudnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Franja Janež, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; mag. Kristian Kolman, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jaka Kopač, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Danica Koren, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje; Slaven Kulenović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Sara Marinović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tomaž Rajterič, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Marija Rome, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Tatjana Špragar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Peter Ugrin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vojko Vešligaj, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Neli Zidar Kos, Glasbena šola Domžale; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-violina_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani
[COBISS.SI](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:zb:etd-261984771)-ID [261984771](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:zb:etd-261984771)
ISBN 978-961-03-1313-7 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt violina za izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer, modul B - petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer, modul B - petje-instrument.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu violina za izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer, modul B - petje-instrument, in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer, modul B - petje-instrument.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
- I:** *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
- I:** *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
- O:** Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta.....	9
Temeljna vodila predmeta	10
Obvezujoča navodila za učitelje	10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih	11
Splošna didaktična priporočila	12
Splošna priporočila za vrednotenje znanja	13
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 22

1. LETNIK	23
Tehnične prvine.....	23
Etude	25
Koncerti in sonate.....	27
Druge skladbe	29
Skladbe slovenskih skladateljev	31
2. LETNIK	32
Tehnične prvine.....	32
Etude	34
Koncerti in sonate.....	36
Druge skladbe	37
Skladbe slovenskih skladateljev	39
3. LETNIK	40
Tehnične prvine.....	40
Etude	42
Koncerti in sonate.....	43
Druge skladbe	44
Skladbe slovenskih skladateljev	46
4. LETNIK	47
Tehnične prvine.....	47
Etude	49
Koncerti in sonate.....	50
Druge skladbe	51

Skladbe slovenskih skladateljev 53

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH54

1. letnik.....	54
TEHNIČNE PRVINE.....	54
ETUDE	54
KONCERTI IN SONATE.....	55
DRUGE SKLADBE	56
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	56
2. letnik.....	57
TEHNIČNE PRVINE.....	57
ETUDE	57
KONCERTI IN SONATE.....	58
DRUGE SKLADBE	59
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	59
3. letnik.....	60
TEHNIČNE PRVINE.....	60
ETUDE	60
KONCERTI IN SONATE.....	60
DRUGE SKLADBE	61
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	62
4. letnik.....	63
TEHNIČNE PRVINE.....	63
ETUDE	64
KONCERTI IN SONATE.....	64
DRUGE SKLADBE	65
SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV	65

PRILOGE66

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Violina je skozi stoletja dosegla popolno dovršenost, kar omogoča bogat glasbeni izraz z različnimi tonskimi odtenki, melodičnimi linijami in virtuosnimi pasažami. Njena vsestranskost omogoča izvajanje glasbe različnih stilov in obdobji od baroka do sodobne glasbe.

Razvoj violinista v srednješolskem obdobju usmerja dijaka v profesionalno delo in ga pripravlja za študij univerzitetnih programov. To zahteva poglobljen razvoj glasbenih umetniških sposobnosti ter sistematično pridobivanje glasbenega in tehničnega znanja. Program ponuja individualni pristop, prilagojen potrebam vsakega dijaka, kar omogoča optimalen razvoj njihovih talentov.

Med učenjem dijaki razvijajo svoj glasbeni talent in pridobivajo širok spekter znanj ter veščin, vključno s tehničnim obvladovanjem inštrumenta, interpretacijo glasbenih del in umetniškim izražanjem. Razvijajo tudi pomembne osebnostne lastnosti, kot so disciplina, vztrajnost, samostojnost in ustvarjalnost. Glasba spodbuja čustveno izražanje in osebno rast, saj dijaki skozi igranje raziskujejo in izražajo svoja čustva ter razvijajo občutek za estetiko in umetnost.

Violina ima pomemben položaj v glasbeni kulturi na Slovenskem, izobraževanje violinistov pa se ponaša z bogato tradicijo. To se kaže v uspešnem delovanju violinistov, številnih orkestru in komornih sestavov. Slovenski violinisti redno dosegajo visoke uvrstitve na mednarodnih tekmovanjih, kar potrjuje kakovost njihovega izobraževanja in umetniškega razvoja.

Igranje violine razvija veščine, ki so uporabne tudi na drugih področjih, kot so izboljšanje koncentracije, koordinacije in sodelovanja v skupini. Na dolgi rok pozitivno vpliva na osebni in poklicni razvoj dijakov, tudi če se ne odločijo za glasbeno kariero. Poleg tega pomaga ohranjati in razvijati kulturno dediščino ter omogoča dijakom, da skozi glasbo prispevajo k skupnosti.

Povezava z drugimi predmeti je ključna za celostno glasbeno izobraževanje. Igranje violine je tesno povezano s predmeti, kot so komorna igra, orkester, solfeggio, glasbeni stavek in zgodovina glasbe. Vertikalna povezanost med temi predmeti omogoča dijakom, da pridobljeno znanje in veščine nadgrajujejo in uporabljajo v različnih glasbenih kontekstih. Glasba je močno orodje za izražanje čustev in osebno rast, dijaki pa razvijajo empatijo, občutek za estetiko in umetnost ter sposobnost za samorefleksijo.

Brez vključitve tega predmeta v kurikulum dijaki ne bi imeli priložnosti razvijati specifičnih glasbenih veščin in umetniškega izražanja. Prav tako bi bili prikrajšani za dragocene izkušnje, ki

jih prinaša sodelovanje v orkestrih in komornih sestavih, kar je ključno za razvoj timskega dela in socialnih veščin.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udeležanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Učitelj ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijaka in njegovih interesov avtonomno izbira glasbene vsebine (šole in tehnike, etude, koncerte, sonate, druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev) z namenom razvoja dijakove glasbene nadarjenosti ter poglobljanja njegove muzikalnosti, glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj.

Temeljna vodila predmeta vključujejo individualiziran pristop, pri katerem učitelj prilagaja učne metode in vsebine posameznemu dijaku, upoštevajoč njegove specifične potrebe, interese in razvojne stopnje. Ta pristop omogoča optimalen razvoj glasbenih talentov in sposobnosti vsakega dijaka. Predmet spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, saj se dijak uči analitičnega poslušanja in razumevanja glasbenih del, kar prispeva k njegovemu globljemu glasbenemu znanju in sposobnosti kritičnega mišljenja. To mu omogoča, da postane ne le izvrsten izvajalec, temveč tudi premišljen in reflektiran glasbenik.

Spodbujanje ustvarjalnosti predstavlja osrednje vodilo predmeta, saj dijaku omogoča razvoj lastnega umetniškega izraza in krepitev samozavesti v ustvarjalnem procesu. Poleg tehničnih in glasbenih veščin program poudarja tudi razvoj ključnih osebnostnih lastnosti, kot so disciplina, vztrajnost, samostojnost in sodelovanje. Glasbeno izobraževanje tako celostno prispeva k osebnostnemu razvoju dijaka, kar je bistvenega pomena za njegovo uspešno delovanje v različnih življenjskih situacijah.

Program krepi kulturno zavest dijaka z vključevanjem del slovenskih skladateljev in raziskovanjem slovenske glasbene dediščine, kar bogati njegovo kulturno identiteto in ga povezuje z lokalno glasbeno tradicijo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj naj sledi ključnim smernicam, ki zagotavljajo celostni razvoj dijakov. Pouk je osredinjen na dijaka, kar pomeni, da učitelj prilagaja metode in vsebine glede na individualne potrebe in interese dijakov. Ključno je sprotno spremljanje napredka dijakov, ki vključuje redno povratno informacijo in prilagajanje učnih strategij glede na dosežke in potrebe posameznikov. Razvoj tehničnih veščin igranja violine vključno z različnimi tehnikami loka in intonacije je temeljnega pomena. Predmet spodbuja razvoj kritičnega mišljenja, saj se dijaki učijo analitičnega poslušanja in razumevanja glasbenih del, kar prispeva k njihovem globljemu glasbenemu znanju. Kulturna zavest se krepi z vključevanjem del slovenskih skladateljev in raziskovanjem slovenske glasbene dediščine, kar bogati njihovo kulturno identiteto. Praktične izkušnje, pridobljene z nastopi na koncertih in drugih javnih prireditvah, krepijo samozavest dijakov in so ključne za njihov profesionalni razvoj.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdt>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifikke.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);

- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- » temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),
- » dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter
- » kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov in glasbenih prireditev ter srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja prispevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezni letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pri vsaki temi (letniku) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov je učitelju omogočena avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pri individualnem pouku violine je individualizacija temeljni didaktični princip: učitelj cilje, vsebine, tempo in načine izkazovanja znanja sproti prilagaja posameznemu dijaku ter napredku, ugotovljenemu s formativnim spremljanjem (nameni učenja, jasni kriteriji uspešnosti, sprotna povratna informacija, samovrednotenje in vrstniška povratna informacija). Pojem diferenciacija smiselno uporabljamo v skupinskih kontekstih (komorna igra, orkester), pri čemer učitelj v isti učni situaciji diferencira vloge, zahtevnost in podporo glede na različne zmožnosti dijakov. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka inštrumenta še bolj podpira individualizacijo (ob podpori formativnega spremljanja). Učitelj načrtuje cilje tako, da spodbuja dijakovo samostojnost pri glasbenih dejavnostih izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri komorni igri, v vokalno-instrumentalnih sestavih in orkestrih. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka in zgodovine glasbe uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju in kakovostnejši izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini ter pri projektnem in raziskovalnem delu.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pri vsaki skupini ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Individualni pouk inštrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom čez tri ali štiri oktave na pamet,
- » zaigra dve etudi ali eno etudo in eno skladbo na pamet,
- » izvede prvi ali tretji stavek koncerta ali virtuosno skladbo Ch. de Beriot: Baletne scene, F. Kreisler: Preludij in Allegro, H. Vieuxtemps: Frantazija appassionata, P. Sarasate: Introdukcija tarantela, Ciganske melodije ali podobne ali višje težavnostne stopnje na pamet,
- » izvede dva stavka baročne sonate ali baročnega koncerta (ne na pamet).

2. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko,
- » izvede dve etudi ali eno etudo in eno skladbo,
- » izvede prvi ali tretji stavek koncerta na pamet,
- » zaigra en stavek Mozartove sonate ali koncerta (ne na pamet).

3. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico tri- ali štirioktavno, razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord, dvojemke (3, 6, 8, 10),
- » izvede dve etudi ali eno etudo in eno skladbo,
- » zaigra prvi ali tretji stavek koncerta na pamet,
- » zaigra en stavek partite ali sonate za violino solo Bach, J. S. (na pamet),
- » zaigra eno skladbo in eno etudo in dve etudi.

4. LETNIK

Dijak:

- » zaigra lestvico tri- ali štirioktavno, razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord, dvojemke (3, 6, 8, 10),

- » izvede dve etudi ali eno etudo in eno skladbo,
- » zaigra prvi ali tretji stavek koncerta na pamet,
- » zaigra en stavek partite ali sonate za violino solo Bach, J. S. (na pamet),
- » izvede skladbo slovenskega skladatelja.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti, ki jih dijak dosega v okviru pouka.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

Dijak:

- » spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika, (1.1.2.2)
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi, (1.1.4.1)
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo, (1.1.5.1)
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje, (1.3.1.1)
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst, (1.3.2.1)
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih, (1.3.4.1)
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje, (1.3.4.2)
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto. (1.3.5.1)

Trajnostni razvoj

Dijak:

- » s pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem, (2.1.1.1)
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov, (2.1.3.1)
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv, (2.2.2.1)
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost. (2.4.2.1)

Zdravje in dobrobit

Dijak:

- » uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje, (3.1.2.2)

- » z glasbenimi dejavnostmi spodbuja radovednost (3.1.4.1) in se sprošča, (3.2.3.2)
- » se vključuje v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja, (3.2.4.1)
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine. (3.3.3.1)

Digitalna kompetentnost

Dijak:

- » pri iskanju informacij o glasbi (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo, (4.2.1.1), (4.3.1.1), (4.3.2.1)
- » upravlja svojo digitalno identiteto, (4.2.6.1)
- » prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati. (4.5.1.1)

Podjetnost

Dijak:

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov, (5.1.2.1), (5.3.1.1)
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev, (5.3.5.2)
- » uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju. (5.3.5.3)

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgii/>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 1. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti in sonate, Druge skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev*.

V tej temi je poudarek na razvijanju tehničnega igranja na violino, kar vključuje natančno držo in postavitev rok, poglobljenem delu na tehničnih vajah za izboljšanje prstne tehnike in lokovanja, izboljšanju čiste intonacije skozi različne vaje in etude, spoznavanju in izvajanju skladb slovenskih skladateljev s poudarkom na slovenskem kulturnem izročilu ter postopnem tehničnem, ritmičnem, muzikalnem, slogovnem in izraznem obvladovanju krajših ter značajsko raznolikih skladb.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

- » Priporočljivo je, da ima dijak ustrezno in kakovostno glasbilo, ki omogoča optimalen razvoj tehničnih in izraznih sposobnosti.
- » Dijak naj pri vaji redno uporablja metronom za razvijanje ritmične natančnosti in stabilnosti tempa.
- » Učitelj naj spremlja sodobna dognanja stroke ter stalno pogloblja svoje strokovno znanje in pedagoške pristope.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: pogloblja ozaveščenost in samostojno kontrolo funkcionalne drža telesa in postavitve leve in desne roke;

SC (3.2.1.1)

○: razvija spretnost oblikovanja tona z ustrezno izbiro hitrosti poteze, obtežitve loka in kontaktnim mestom žime s struno;

🟡: razvija sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah;

SC (3.2.3.2)

🟡: igra vaje, lestvice (tudi kromatiko), akorde (s poudarkom na razloženih kvintakordih, zmanjšanim in dominantnim septakordom) ter dvojemke (s poudarkom na dvojemkah v legatu in z menjavo leg).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ter postavitev leve in desne roke;
- » izkaže sposobnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka in kontaktnim mestom žime s struno;
- » zaigra lestvice, akorde ter dvojemke (v legatu in z menjavami leg).

TERMINI

◦ lestvice ◦ kromatika ◦ akordi (razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja
- » Pravilno branje notnega zapisa
- » Pravilna uporaba loka
- » Natančnost intonacije, ritma, artikulacije

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razume in uporablja jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke, kar omogoča nadaljnji razvoj tehničnih veščin, vključno s hitrostjo, pasažno igro, trilerji in dvojemkami;
- : razvija glasbeni posluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- : razvija igro v legah v hitrejših tempih in utrjuje menjave leg v različnih kombinacijah;
- : igra osnovne poteze loka – detache in legato na vseh delih loka, marteles in spiccato;
- : razvija analitičen pristop k vadbi;
- : izvede vsaj pet etud na leto.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže jasno, čisto in zanesljivo artikulacijo prstov leve roke;
- » zaigra z natančno intonacijo in stabilnostjo v melodičnih linijah in harmonskih strukturah;
- » izkaže sposobnost igranja v legah pri hitrejših tempih in v različnih kombinacijah;
- » zaigra osnovne poteze loka, vključno z detache in legato na vseh delih loka, marteles in spiccato;
- » **zaigra dve etudi na pamet.**

TERMINI

○ detache ○ legato ○ spiccato ○ marteles ○ artikulacija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja
- » Pravilno branje notnega zapisa
- » Pravilna uporaba loka
- » Natančnost intonacije, ritma, artikulacije
- » Sposobnost interpretacije glasbenih del, izražanje dinamike, fraziranje in stilne ustreznosti

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih veščin, potrebnih za izvedbo;
- : razvija izraznost vibrata z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- : razvija glasbeni spomin ter ritmično preciznost;
- SC (3.1.3.3)
- : razvija sposobnost zastavljanja konkretnih ciljev pri vadbi;
- SC (3.1.2.4)
- : spoznava in razume značilnosti baročne sonate.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže sposobnost umetniškega izražanja v glasbi, glasbenega razumevanja in tehničnih veščin, potrebnih za izvedbo;
- » izvede vibrato z različno amplitudo, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » zaigra na pamet;
- » pozna značilnosti baročne sonate in jih uspešno uporabi pri igranju;
- » izvede prvi ali tretji stavek koncerta ali virtuosno skladbo na pamet;
- » izvede dva stavka baročne sonate ali baročnega koncerta (ne na pamet).

TERMINI

○ sonata ○ baročna sonata ○ koncert

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja
- » Natančnost branja notnega zapisa
- » Upoštevanje dinamičnih oznak
- » Tehnična izvedba
- » Kakovost tona
- » Fraza in glasbeni izraz

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : razvija sposobnost oblikovanja legata v cantileni, pri čemer ustvarja izrazit in speven ton;
- : razvija sposobnost igranja troglasnih in štiriglasnih akordov;
- : spoznava in razume značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasike, klasike, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- SC (1.3.2.1)
- : razvija sposobnost upoštevanja predpisanih tempov in odstopanj, kot sta rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- : razvija glasbeni intelekt in umetniško izražanje;
- : razvija tehnične veščine, potrebne za uresničitev umetniške zamisli;
- : spoznava slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede legato v cantileni z izraznim, spevnim tonom;
- » izkaže igranje triglasnih in štiriglasnih akordov;
- » izkaže poznavanje in razumevanje značilnosti glasbenih vrst in oblik v delih iz obdobja predklasike, klasike, romantike, 20. stoletja in sodobnih skladateljev;
- » zaigra v programu navedena tempa in odstopanja, kot sta rubato in accelerando, v skladu z glasbeno idejo;
- » pozna slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
- » izvede skladbo.

TERMINI

- legato ○ cantilena ○ triglasni in štiriglasni akordi ○ obdobja (predklasika, klasika, romantika, 20. stoletje, sodobno) ○ rubato ○ accelerando

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Natančnost izvajanja
- » Glasbeni izraz
- » Tehnična izvedba
- » Ritmična natančnost in tempo
- » Kakovost tona
- » Fraza in glasbeni izraz
- » Stilska ustreznost

SKLADBE SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: spozna dela slovenskih skladateljev ter prepozna in razlikuje različne oblike slovenske glasbe;

○: razvija pozitiven odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» pozna dela slovenskih skladateljev in prepozna različne oblike slovenske glasbe ter jih razlikuje;

» zaigra skladbo.

TERMINI

◦ glasbena dediščina

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

» S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

» Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

» Natančnost izvajanja

» Orientacija v glasbenem zapisu

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 2. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti in sonate, Druge skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev*. V tej temi je poudarek na poglobljanju osnovnih tehničnih prvin (intonacija, lokovna tehnika, artikulacija), izvajanju zahtevnejših etud, ki razvijajo tehnično in muzikalno zrelost, spoznavanju in interpretaciji koncertov ter sonat različnih stilnih obdobij, raznolikosti repertoarja, vključno z deli slovenskih skladateljev, razvijanju muzikalnosti, interpretacije in samostojnosti pri učenju novih skladb.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : razvija funkcionalnost postavitve leve in desne roke, ki jo nadgrajuje z novimi pridobljenimi znanji na višji težavnostni stopnji;
- : razvija občutek za čistost in lepoto tona;
- : igra lestvice in razložene akorde na eni struni;
- : spoznava osnove igranja v tercah, sekstah in oktavah (dvojemke);
- : igra lestvice in razložene akorde, razložene terce in kromatiko.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže funkcionalnost postavitve leve in desne roke, ki jo nadgrajuje z novimi pridobljenimi znanji na višji težavnostni stopnji;
- » zaigra v čisti intonaciji;
- » zaigra lestvice in razložene akorde na eni struni;
- » **zaigra lestvice z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim in dominantnim septakordom, razložene terce in kromatiko.**

TERMINI

- lestvice
- kromatika
- akordi (razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord)
- dvojemke

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Lokovna tehnika
- » Pravilnost izvajanja
- » Kakovost tona
- » Intonacija in koordinacija

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : usmerja pozornost v nadaljnji razvoj sposobnosti umetniškega izražanja in tehnike violinske igre;
- : razvija artikulacijo v hitrem legatu;
- : postopoma povečuje hitrost pri igranju pasaž;
- : dosega enakomerno, čisto igro kromatike;
- : razvija profesionalni glasbeni sluh in pridobiva intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah ter harmonskih strukturah;
- : izboljšuje igro osnovnih gibanj loka s stopnjevanjem tempa;
- : razvija spiccato in sautillé na eni struni in v prehajanju loka čez strune;
- (1.1.2.2)
- : razvija lokovne poteze ricochet in staccato.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra v hitrem legatu;
- » zaigra pasaže v hitrem tempu;
- » zaigra v čisti intonaciji;
- » izkaže znanje igranja spiccata in sautillé na eni struni in v prehajanju loka čez strune;
- » zaigra etude v lokovih potezah ricochet in staccato;
- » izvede dve etudi.

TERMINI

- spiccato
- sautillé
- ricochet
- staccato
- pasaža

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Orientacija v notnem zapisu
- » Ritmična stabilnost
- » Pravilnost izvajanja

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija glasbeni spomin;
- : razvija sposobnost dojetanja in izražanja umetniškega izraza v glasbenem delu;
- SC (3.1.4.1)
- : spoznava in uri posebnosti v artikuliranju tonskega izraza;
- : razvija fraziranje ter igranje dinamičnih odtenkov in akcentov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra na pamet;
- » izkaže sposobnost dojetanja in umetniškega izraza v glasbenem delu;
- » izkaže fraziranje in igranje dinamičnih odtenkov in akcentov;
- » izvede prvi ali tretji stavek koncerta na pamet;
- » izvede en stavek Mozartove sonate ali koncerta (ne na pamet).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Samostojnost izvajanja
- » Pravilnost, natančnost izvajanja
- » Doživetost izvajanja

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- razvija sposobnost dojetanja in izražanja umetniškega izraza v glasbenem delu;
- razvija spretnost kombiniranja gibanja lokovnih potez – prehodov iz enega na drug lokovni način;
- izpopolnjuje izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- uresničuje tehnične spretnosti na zahtevnejših skladbah virtuosne narave;
- upošteva v literaturi navedene tempe in odstopanja v skladu z glasbeno idejo (rubato, accelerando);
- razvija analitičen pristop in sposobnost zastavljanja konkretnih ciljev pri vadbi;
- analizira svoje izvedbe na avdio in video posnetkih;
- (4.3.1.1)
- se seznanja s slogovnimi značilnostmi skladb in jih pri poustvarjanju upošteva.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže izraznost vibrata z različnimi amplitudami, hitrostjo in intenzivnostjo;
- » izkaže interpretacijo skladbe z uporabo dinamike, fraziranja, agogike in artikulacije, pri čemer upošteva stil skladbe in skladateljeve namene;
- » izvede skladbe.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Samostojnost izvajanja
- » Natančnost izvajanja
- » Kakovost tona
- » Fraza in glasbeni izraz
- » Stilska ustreznost

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava dela slovenskih skladateljev za violino;
- : razvija odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Orientacija v notnem zapisu
- » Pravilnost, natančnost izvajanja
- » Doživetost izvajanja

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 3. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *Tehnične prvine, Etude, Koncerti in sonate, Druge skladbe in Skladbe slovenskih skladateljev*. Dijak nadgrajuje tehnično in umetniško znanje ter pogloblja razumevanje glasbenih vsebin. Poudarek je na izpopolnjevanju tehničnih prvin z zahtevnejšimi vajami in etudami, interpretaciji daljših in stilno raznolikih koncertnih skladb ter sonat, razvijanju lastne interpretacije in izražanja skozi raznolik repertoar, poglobljenem spoznavanju in izvajanju skladb slovenskih in tujih skladateljev, samostojnem delu pri izbiri in pripravi programa.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- razvija in pogloblja funkcionalnost postavitve leve in desne roke, ki jo nadgrajuje z novimi pridobljenimi znanji na višji težavnostni stopnji;
- igra v čisti intonaciji;
- spoznava osnove igre prstnih oktav in decim;
- igra lestvice, razložene akorde čez tri ali štiri oktave, tudi v dvojemkah (3, 6, 8, 10).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra v čisti intonaciji;
- » zaigra lestvico tri- ali štirioktavno, razloženi kvintakordi, zmanjšani in dominantni septakord, dvojemke (3, 6, 8, 10).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Samostojnost izvajanja
- » Pravilnost izvajanja
- » Natančnost izvajanja

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija sproščene gibe;
- : igra flažolete;
- : igra menjave leg v hitrejših tempih, različnih prstnih kombinacijah in ritmičnih figuracijah;
- : spoznava in uporablja specifične lokove načine (Thibaut, Viotti, Sciliano, Paganini).
- SC (1.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže znanje uporabe specifičnih lokovih načinov (Thibaut, Viotti, Sciliano, Paganini);
- » izvede etude različnih karakterjev.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Čistost tona in intonacije
- » Natančnost prstne tehnike in gibanja loka
- » Pravilnost izvajanja

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija osebni glasbeni izraz in širi glasbeno obzorje s koncertnim repertoarjem;
- : razvija glasbeni spomin;
- : analizira svoje izvedbe na avdio in video posnetkih;
- SC (1.1.4.1 | 4.3.2.1)
- : presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje.
- SC (5.3.5.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže osebni glasbeni izraz;
- » zaigra prvi ali tretji stavek koncerta na pamet;
- » zaigra en stavek partite ali sonate za violino solo Bach, J. S. (na pamet).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Dinamična raznolikost in uporaba agogike
- » Sposobnost interpretacije različnih glasbenih stilov
- » Orientacija v glasbenem zapisu
- » Natančnost izvajanja

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : razvija kreativno interpretacijo skladbe z uporabo lastne umetniške ideje, pri čemer upošteva skladateljevo zamisel in izpopolnjuje vse vidike tehnike violinske igre;
 - : oblikuje različne barvne odtenke zvoka;
 - : spoznava značilnosti zanesljive igre flažoletov, naravnih, kvartnih in kvintnih;
 - : razvija vibrato, primeren značaju in stilnim značilnostim skladb;
 - : razvija glasbeni spomin;
 - : spoznava slogovne značilnosti skladb in jih pri poustvarjanju upošteva;
 - : širi svoj glasbeni repertoar in razvija kulturno zavest, ki se kaže v odprtosti do raznolikosti skozi izvajanje in interpretacijo pesmi iz različnih kultur.
- SC** (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže tehnično in muzikalno suverenost pri skladbi;
- » izkaže znanje različnih nians vibrata;
- » **zaigra skladbo.**

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Doživetost izvajanja
- » Natančnost izvajanja
- » Pravilnost izvajanja
- » Stilska ustreznost

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava in igra dela slovenskih skladateljev za violino;
- : razvija odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Doživetost izvajanja
- » Pravilnost izvajanja
- » Orientacija v glasbenem zapisu

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 4. letniku spoznava glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *tehnične prvine, etude, koncerti in sonate, druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev*. Ob tem dosega najvišjo stopnjo samostojnosti ter tehnične in umetniške zrelosti. Poudarek je na obvladovanju zahtevnih tehničnih prvin in kompleksnih etud, interpretaciji zahtevnejših koncertov, sonat in drugih oblik, oblikovanju lastnega umetniškega izraza in poglobljeni interpretaciji, pripravi na javne nastope, tekmovanja ali sprejemne izpite na akademije, celovitem razumevanju in izvajanju repertoarja vključno s sodobnimi in slovenskimi deli.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- 🔵: pogloblja funkcionalnost postavitve leve in desne roke z novimi pridobljenimi znanji na višji težavnostni stopnji;
- 🔵: razvija občutek za čistost in lepoto zvoka;
- 🔴 SC (3.3.2.1)
- 🔵: igra lestvice in razložene akorde na eni struni;
- 🔵: igra prstne oktave in decime;
- 🔵: igra lestvice čez tri ali štiri oktave z razloženimi kvintakordi in zmanjšanim in dominantnim septakordom ter dvojemke (3, 6, 8, 10).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra v čisti intonaciji;
- » zaigra lestvice čez tri ali štiri oktave z razloženimi kvintakordi in zmanjšanim in dominantnim septakordom ter dvojemke (3, 6, 8, 10).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

OPISNI KRITERIJI

- » Samostojnost izvajanja
- » Intonacija in koordinacija
- » Lokovna tehnika
- » Ritmična natančnost

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja znanje v tonskem izrazu;
- : razvija analitičen pristop k vadbi;
- : spoznava in postopno obvladuje nove tehnične in muzikalne prvine v skladu z zahtevami izbranega programa;
- : dosega večjo samostojnost v oblikovanju kreativne interpretacije glasbenih del ob upoštevanju skladateljeve zamisli in tehnično usposobljenost skladno s priporočenim programom.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra etude ali capricce.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Pravilnost izvajanja
- » Čistost tona in intonacija
- » Orientacija v glasbenem zapisu

KONCERTI IN SONATE

CILJI

Dijak:

- : razvija osebni glasbeni izraz in dviga raven glasbenega okusa;
- : širi glasbeno obzorje s koncertnim repertoarjem;
- : z razvojem pomnjenja glasbenih vsebin zagotavlja igranje na pamet;

I: *analizira svoje izvedbe na avdio in video posnetkih;*

SC (4.2.2.1)

- : razvija umetniško glasbeno idejo;
- : spoznava skladbe različnih slogovnih obdobj.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede stavek koncerta na pamet;
- » izkaže osebni glasbeni izraz;
- » zaigra en stavek partite ali sonate za violino solo Bach, J. S. (na pamet).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Sposobnost igranja na pamet
- » Samostojnost izvajanja
- » Kakovost tona
- » Oblikuje fraze z ustrezno dinamiko in agogiko

DRUGE SKLADBE

CILJI

Dijak:

○ prispeva k oblikovanju kreativne interpretacije z lastnimi umetniškimi potenciali ob upoštevanju skladateljeve zamisli in razvija vse vidike tehnike violinske igre, ki to omogoča;
 SC (1.3.4.2)

○ igra menjave leg v vseh kombinacijah;

○ izpopolnjuje natančno in karakterno igro potez loka v skladu z muzikalnimi zahtevami izbranih vsebin;

○ obvladuje igro dvojemk in akordov na virtuozi in višji težavnostni stopnji;

○ uporablja vibrato kot bogato izrazno sredstvo skladno z zahtevami programa;

○ dosega hitrejšo učenje na pamet, analitično pomnjenje glasbenih vsebin;

○ upošteva slogovne značilnosti skladb;

○ dosega intonacijsko natančnost in stabilnost v melodičnih linijah in harmonskih strukturah v skladbah z višjo težavnostno stopnjo in v virtuozi skladbah;

I: uporablja digitalno tehnologijo pri ustvarjanju in deljenju vsebin z drugimi ter upravlja s svojo digitalno identiteto;

SC (4.2.2.1 | 4.3.1.1)

I: razvija zmožnost interpretacije in razprave o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah skozi glasbo, pri čemer se zaveda pogledov in prepričanj družbenega okolja, iz katerega prihaja.

SC (1.1.3.1 | 2.1.1.1 | 2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja

» S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev

» Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Doživetost izvajanja
- » Orientacija v notnem zapisu
- » Natančnost, pravilnost izvajanja

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

○: igra dela slovenskih skladateljev za violino;

○: razvija odnos do slovenske glasbe in glasbene kulture;

I: preko spoznavanja družbeno angažirane umetnosti oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.

SC (5.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» zaigra skladbo slovenskega skladatelja (ne na pamet).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » Pri pouku – v prisotnosti učitelja ter občasni prisotnosti vrstnikov ali drugega učitelja
- » S polletnim ocenjevanjem znanja na osnovi predpisanih kriterijev
- » Z nastopi

OPISNI KRITERIJI

- » Doživetost izvajanja
- » Orientacija v notnem zapisu
- » Razumevanje in izražanje glasbenih fraz
- » Samostojnost izvajanja

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Ševčík, O. : Violinska šola (izbor)
- » Schradieck, H.: Šola violinske tehnike
- » Flesch, C.: Sistem lestvic
- » Gregorian, A.: Lestvice in arpeggi
- » Galamian, I., Neumann, F.: Contemporary violin technique, part 1 & 2
- » Hřimaly, J.: Doppelgriff Übungen
- » Gilels, E.: Lestvice

Poleg že navedenih šol in metod za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Mazas, J.: Etude, op. 36
- » Kreutzer, R.: 42 Etuden
- » Fiorillo, F.: Caprices, op. 35, op. 36
- » Dont, J.: Etude, op. 35 in op. 37
- » Sitt, H.: Etude, op. 32

Poleg navedenih etud za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura

Koncerti:

- » Stamitz, A.: Koncert v G-duru, op. 27
- » Haydn, J.: Koncert št. 4 v G-duru
- » Viotti, G. B.: Koncert št. 23 v G-duru in št. 22 v a-molu
- » Rode, P.: Koncerti št. 6v B-duru, op. 8
- » Rode, P.: Koncerti št. 7 v a-molu, op. 9
- » Rode, P.: Koncerti št. 8 v e-molu, op. 13
- » Kreutzer, R.: Koncerta št. 13 v D-duru in št. 19 v d-molu
- » de Beriot, Ch.: Violinski koncert št. 6 v A-duru, op. 70
- » de Beriot, Ch.: Violinski koncerti št. 7 v G-duru, op. 76
- » de Beriot, Ch.: Violinski koncerti št. 9 v a-molu, op. 104
- » Lalo, E.: Španska simfonija v d-molu, op. 21
- » Bruch, M.: Koncert št. 1 v g-molu, op. 26
- » Wieniavski, H.: Koncert št. 2 v d-molu, op. 22

Koncerti iz obdobja baroka:

- » Bach, J. S.: Koncert v a-molu, BWV 1041
- » Bach, J. S.: Koncert v E-duru, BWV 1042
- » Vivaldi, A.: Štirje letni časi št. 1-4, op. 8
- » Tartini, G.: Violinski koncert v G-duru, D96
- » Tartini, G.: Violinski koncert v d-molu, D 45

Sonate:

- » Corelli, A.
- » Veracini, F. M.
- » Vivaldi, A.
- » Händel, G. F.
- » Telemann, G. Ph.

Poleg navedenih koncertov in sonat za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura

- » Fiocco, J.: Allegro
- » Corelli, A.: Allegro
- » Ries, F. Perpetuum mobile
- » Novaček, O.: Perpetuum mobile
- » Böhm, K.: Perpetuum mobile
- » Schubert, F.: Čebelica
- » Daken, L.: Kukavica
- » Popper, D.: Kolovrat
- » Wieniawski, H.: Legenda, op. 17
- » Wieniawski, H.: Obertas in Kuiawiak, op. 19/1 in 2
- » Gluck, G. W.: Melodija
- » Paganini, N.: Cantabile
- » Massenet, J.: Meditacija
- » Svendsen, J.: Romanca
- » Mozart, W. A.: Adagio v E-duru, KV 261
- » de Beriot, Ch.: Baletne scene, op. 100
- » de Beriot, Ch.: Variacije v d-molu
- » Kreisler, F.: Preludij in Allegro v slogu Pugnanija

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Šivic, P.: Skladbe za violino
- » Bravničar, M.: Suonata in modo antico
- » Škerjanc, L. M.: Notturmo
- » Kogoj, M.: Andante

- » Sojar Voglar, Č.: Lirične melodije
- » Lipovšek, M.: 13 mladinskih skladb
- » Firšt, N.: Something Wild
- » Matičič, J.: Tri skladbe
- » Srebotnjak, A.: Makedonska ljubavna pesem

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

2. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Ševčik, O.: Violinska šola (izbor)
- » Schradieck, H.: Šola violinske tehnike
- » Flesch, C.: Sistem lestvic
- » Gregorian, A.: Lestvice in arpeggi
- » Galamian, I., Neumann, F.: Contemporary violin technique, part 1 & 2
- » Hřimaly, J.: Scales-Studies for the Violin
- » Gilels. E.: – po izboru –
- » Tartini, G.: L' arte del' arco

Poleg navedenih šol oz. metod za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Kreutzer, R.: 42 Etuden
- » Fiorillo, F.: Capricen, op. 35, 36
- » Campagnoli, B.: 41 Capricci, op. 22
- » Rode, P.: 24 Caprices
- » Dancla, Ch.: Etudes, op. 73
- » Wieniawski, H.: Caprices, op. 18 in lecole moderne
- » Paganini, N.: 24 caprices

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura

Koncerti:

- » Tartini, G.: Violinski koncert v d-molu, D 45
- » Viotti, G. B.: Koncert št. 22 v a-molu
- » Bach, J. S.: Koncert v a-molu, BWV 1041
- » Bach, J. S.: Koncert v E-duru, BWV 1042
- » Haydn, J.: Violinski koncert št. 1 v C-duru
- » Spohr, L.: Violinski koncert št. 2 v D-duru, op. 2
- » Spohr, L.: Violinski koncert št. 7 v e-molu, op. 38
- » Rode, P.: Violinski koncert št. 7 v a-molu, op. 9
- » Rode, P.: Violinski koncert št. 8 v e-molu, op. 13
- » de Beriot, Ch.: Violinski koncert št. 7 v G-duru, op. 76
- » Vieuxtemps, H.: Koncert št. 4 v d-molu, op. 31
- » Kabalevski, D.: Koncert v C-duru, op. 48
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 3 v G-duru, K.216
- » Bruch, M.: Koncert št. 1 v g-molu, op. 26
- » Bruch, M.: Škotska simfonija v e-molu, op. 46
- » Wieniawsky, H.: Koncert št. 2 v d-molu, op. 22
- » Lalo, E.: Španska simfonija v d-molu, op. 21
- » Saint Saëns, C.: Violinski koncert št. 3 v h-molu, op. 61

Sonate:

- » Mozart, W. A.
- » Corelli, A.
- » Tartini, G.
- » Händel, G. F.

Poleg navedenih koncertov in sonat za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura

- » Vitali, T. A.: Ciaccona
- » Kreisler, F.: Preludij in Allegro v slogu Pugnanija
- » Perpetuum mobile (Ries, F., Novaček, O., Böhm, K., izbor)
- » Svendsen, J.: Romanca
- » Mozart, W. A.: Adagio
- » de Sarasate, P.: Romanca andaluza, op. 22, št. 1
- » Wieniawski, H.: Legenda, op. 17
- » Wieniawski, H.: Scherzo–tarantella
- » Vieuxtemps, H.: Fantaisie appassionata, op. 35
- » Bartók, B.: Romunski plesi
- » de Sarasate, P.: Introdukcija in Tarantella, op. 43
- » Paganini, N.: Mojzes variacije na G-struni
- » Čajkovski, P. I.: Melodija

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Šivic, P.: Skladbe za violino
- » Bravničar, M.: Suonata in modo antico
- » Škerjanc, L. M.: Notturmo
- » Kogoj, M.: Andante
- » Sojar Voglar, Č.: Lirične melodije
- » Lipovšek, M.: 13 mladinskih skladb
- » Firšt, N.: Something Wild
- » Matičič, J.: Tri skladbe
- » Srebotnjak, A.: Makedonska ljubavna pesem

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Ševčik, O.: Violinska šola (izbor)
- » Schradieck, H.: Šola violinske tehnike
- » Flesch, C.: Sistem lestvic
- » Gregorian, A.: Lestvice in arpeggi
- » Galamian, I., Neumann, F.: Contemporary violin technique, part 1 & 2
- » Hřimaly, J.: Doppelgriff-Übungen
- » Gilels, E. : Lestvice
- » Tartini, G.: Umetnost loka

Poleg navedenih šol oz. metod za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Kreutzer, R.: 42 Etuden
- » Fiorillo, F.: Caprices, op. 35, 36
- » Campagnoli, B.: 41 Capricci, op. 22
- » Rode, J.: 24 Caprices
- » Dont, J.: Etudes, op. 35
- » Dancla, Ch.: Etudes, op. 73
- » Wieniawski, H.: Caprices
- » Rovelli, P.: 12 Caprices
- » Paganini, N.: 24 Caprices

Poleg navedenih etud za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura

Koncerti:

- » Bach, J. S.: Koncert v E-duru, BWV 1042

- » Haydn, J.: Violinski koncert št. 1 v C-duru
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 1 v B-duru, K. 207
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 2 v D-duru, K. 211
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 3 v G-duru, K. 216
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 4 v D-duru, K. 218
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 5 v A-duru, K. 219
- » Lalo, E.: Španska simfonija v d-molu, op. 21
- » Vieuxtemps, H.: Koncert št. 2 v Fis-duru, op. 19
- » Vieuxtemps, H.: Koncert št. 5 v a-molu, op. 37
- » Wieniawski, H.: Koncert št. 2 v d-molu, op. 22
- » Wieniawski, H.: Koncert št. 1 v fis-molu, op. 14
- » Saint Saëns, C.: Violinski koncert št. 3 v h-molu, op. 61
- » Bruch, M.: Koncert št. 1 v g-molu, op. 26
- » Mendelssohn – Bartholdy, F.: Koncert za violino v e-molu, op. 64

Sonate:

- » Bach, J. S.: Sonate in partite za violino solo
- » Telemann, G. Ph.: 12 fantazij za solo violino
- » Tartini, G.
- » Händel, G. F.
- » Mozart, W. A.
- » Paganini, N.: Sonatine
- » Grieg, E.: Sonate
- » van Beethoven, L.: Sonate

Poleg navedenih koncertov in sonat za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura

- » Tartini, G., Kreisler, F.: Variacije
- » Vitali, T. A.: Ciaccona

- » Pugnani, G., Kreisler, F.: Preludij in Allegro
- » Paganini, N.: Mojzes – variacije
- » Perpetuum mobile (Paganini, N., Ries, F., Novaček, O., Böhm, K., izbor)
- » Kreisler, F.: izbor
- » Svendsen, J.: Romanca
- » Mozart, W. A.: Adagio
- » Brahms, J.: Madžarski plesi
- » Čajkovski, P. I.: Melanholična serenada
- » de Sarasate, P.: Romanza andaluza, op. 22, št. 1
- » de Sarasate, P.: Introdukcija in Tarantella, op. 43
- » de Sarasate, P.: Ciganske melodije
- » Wieniawski, H.: Legenda, op. 17
- » Wieniawski, H.: Scherzo–Tarantella, op. 16
- » Vieuxtemps, H.: Fantaisie appassionata, op. 35
- » Bartók, B.: Romunski plesi
- » Saint Saëns, C.: Introdukcija in Rondo capriccioso, op. 28

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Bravničar, M.: Fantazija
- » Škerjanc, L. M.: Notturmo
- » Škerjanc, L. M.: Intermezzo Romantique
- » Kogoj, M.: Andante
- » Sojar Voglar, Č.: Lirične melodije
- » Lipovšek, M.: 13 mladinskih skladb
- » Firšt, N.: Something Wild

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Ševčík, O.: Violinska šola (izbor)
- » Schradieck, H.: Šola violinske tehnike
- » Flesch, C.: Sistem lestvic
- » Gregorian, A.: Lestvice in arpeggi
- » Galamian, I., Neumann, F.: Contemporary violin technique, part 1 & 2
- » Hřimaly, J.: Doppelgriff-Übungen
- » Gilels, E.: Lestvice
- » Tartini, G.: Umetnost loka

Poleg navedenih šol oz. metod za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

ETUDE

Priporočena literatura

- » Kreutzer, R.: 42 Etuden
- » Fiorillo, F.: Capricen, op. 35, 36
- » Campagnoli, B.: 41 Capricci, op. 22
- » Rode, J.: 24 Caprices
- » Dont, J.: Etudes, op. 35
- » Dancla, Ch.: Etudes, op. 73
- » Wieniawski, H.: Caprices
- » Rovelli, P.: 12 Capricci
- » Paganini, N.: 24 Caprices
- » Gavinies, P.: Capricci

Poleg navedenih etud za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

KONCERTI IN SONATE

Priporočena literatura

Koncerti:

- » Haydn, J.: Violinski koncert št. 1 v C-duru
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 2 v D-duru, K. 211
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 3 v G-duru, K. 216
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 4 v D-duru, K. 218
- » Mozart, W. A.: Violinski koncert št. 5 v A-duru, K. 219
- » Lalo, E.: Španska simfonija v d-molu, op. 21
- » Vieuxtemps, H.: Koncert št. 2 v Fis-duru, op. 19
- » Vieuxtemps, H.: Koncert št. 5 v a-molu, op. 37
- » Wieniawski, H.: Koncert št. 2 v d-molu, op. 22
- » Saint Saëns, C.: Violinski koncert št. 3 v h-molu, op. 61
- » Bruch, M.: Koncert št. 1 v g-molu, op. 26
- » Mendelssohn – Bartholdy, F.: Koncert za violino v e-molu, op. 64
- » Bach, J. S.: Koncert za violino v E-duru, BWV 1042

Sonate:

- » Bach, J. S.: Sonate in partite za violino solo
- » Bach, J. S.: Sonate za violino in čembalo
- » Mozart, W. A.: Sonate, izbor
- » Dvořák, A.: Sonatina, op. 100
- » Paganini, N.: Sonatine
- » Grieg, E.: Sonate, izbor
- » Schubert, F.: Sonatina
- » van Beethoven, L.: Sonate
- » Brahms, J.: Sonate

Poleg navedenih koncertov in sonat za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

DRUGE SKLADBE

Priporočena literatura

- » Paganini, N.: Mojzes – variacije
- » Kreisler, F.: po izboru
- » de Sarasate, P.: po izboru
- » Paganini, N., Kreisler, F.: La Campanella
- » Prokofjev, S.: 5 melodij

Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

SKLADBE SLOVENSКИH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Bravničar, M.: Fantazija
- » Škerjanc, L. M.: Nokturno
- » Škerjanc, L. M.: Intermezzo romantique
- » Kogoj, M.: Andante
- » Sojar Voglar, Č.: Lirične melodije
- » Lipovšek, M.: 13 mladinskih skladb
- » Firšt, N.: Something Wild

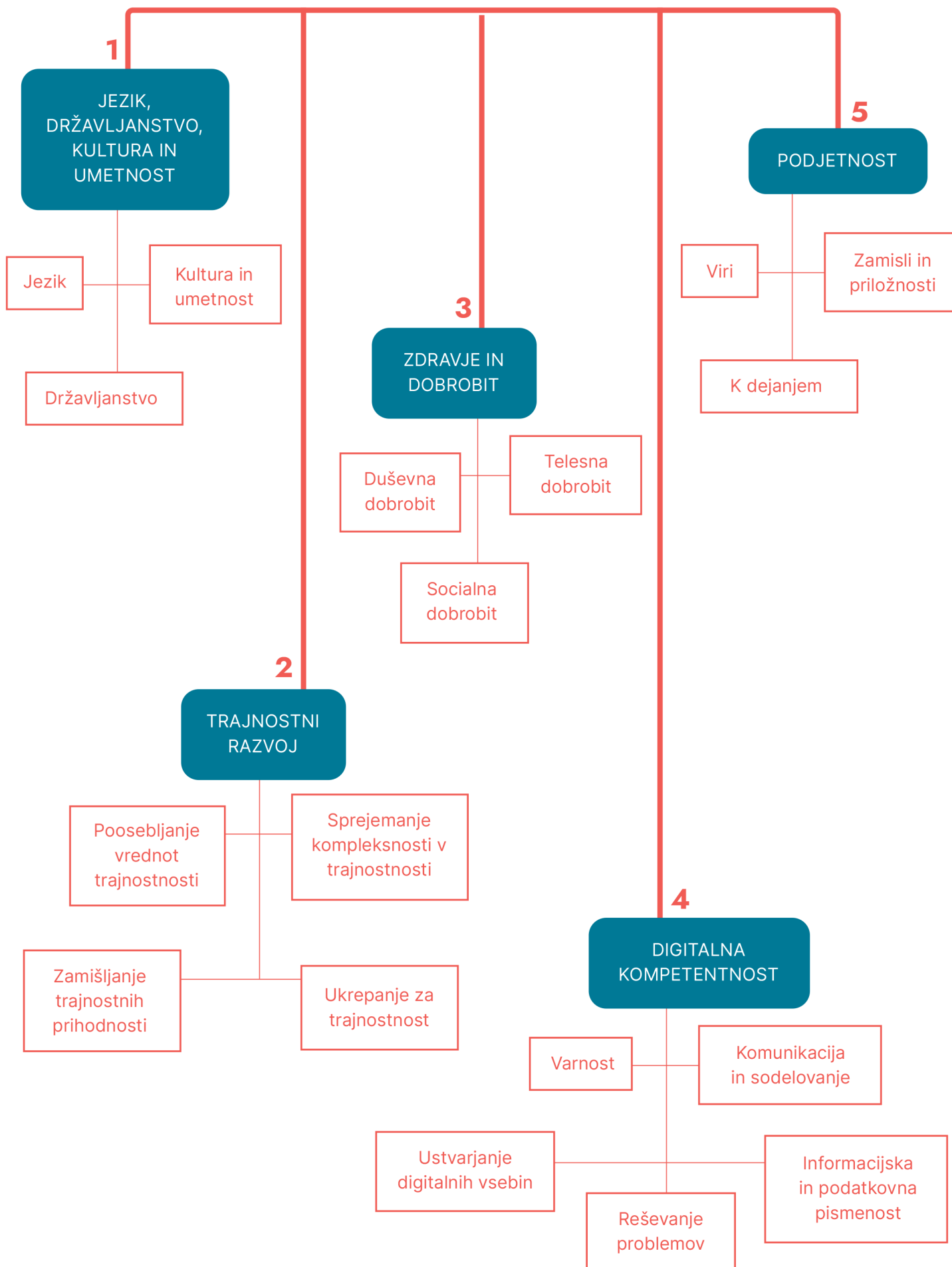
Poleg navedenih skladb za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi drugo primerno literaturo.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.